

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä marraskuuta 2017

777/2017

Vuoden 2017 III lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11

euroa

11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	15 000 000
10. Muut verot	15 000 000
07. Ajoneuvovero, lisäystä	15 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	-12 239 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	4 253 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot, lisäystä	4 253 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	7 000 000
88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan voittovaroista, lisäystä	7 000 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	508 000
10. Liikenneviraston tulot, lisäystä	508 000

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	-36 000 000
99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot, vähennystä	-36 000 000
39. Muut sekalaiset tulot	12 000 000
01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista, lisäystä ..	12 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	106 287 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	106 287 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	106 287 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**109 048 000**

MÄÄRÄRAHAT**Pääluokka 23**

euroa

23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA 200 000**01. Hallinto 200 000**

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 200 000

Pääluokka 24**24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA 5 867 000****01. Ulkoasiainhallinto 367 000**

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 257 000

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä 110 000

10. Kriisinhallinta 5 500 000

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 5 500 000

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö —

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v) —

Pääluokka 25**25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA 1 700 000****10. Tuomioistuimet ja oikeusapu 1 700 000**

50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha), lisäystä 1 700 000

Pääluokka 26**26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA 77 491 000****01. Hallinto 60 258 000**

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä 173 000

24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v), lisäystä 85 000

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	60 000 000
10. Poliisitoimi	1 792 000
21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 792 000
20. Rajavartiolaitos	4 241 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v), lisäystä	4 241 000
40. Maahanmuutto	11 200 000
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-2 808 000
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha), lisäystä	2 808 000
63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha), lisäystä	11 200 000
Pääluokka 27	
27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	6 957 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	6 957 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-472 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v), lisäystä	7 429 000
Pääluokka 28	
28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	-26 140 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	—
88. Senaatti-kiinteistöt	—
30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	300 000
03. Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	300 000
40. Valtion alue- ja paikallishallinto	260 000
01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	260 000
70. Valtionhallinnon kehittäminen	-9 512 000
05. Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)	—
22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-9 512 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	-1 538 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), lisäystä	12 000
33. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha), vähennystä	-1 550 000
92. EU ja kansainväliset järjestöt	—
69. Maksut Euroopan unionille (siirtomääräraha 3 v)	—
99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot	-15 650 000
97. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha), lisäystä	150 000
98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha), vähennystä	-15 800 000

Pääluku 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	24 172 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	1 662 000
01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 662 000
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus	15 250 000
02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	110 000
20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	10 000 000
50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 140 000
80. Taide ja kulttuuri	260 000
06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	—
59. Eräät avustukset Kansallisgallerialle (siirtomääräraha 3 v)	—
75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	260 000
90. Liikuntatoimi	7 000 000
50. Rahapelitoiminnan voittovarot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen (arviomääräraha), lisäystä	7 000 000

Pääluku 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	65 401 000
10. Maaseudun kehittäminen	26 560 000
44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	—

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha), lisäystä	26 560 000
20. Maa- ja elintarviketalous	36 741 000
02. Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	321 000
44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	21 000 000
46. EU:n osarahoittama ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
47. Kansallinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	420 000
61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	15 000 000
70. Maanmittaus ja tietovarannot	2 100 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 100 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	288 000
10. Liikenneverkko	288 000
20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-150 000
41. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	150 000
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	288 000
40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen	—
50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)	—

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	24 512 000
01. Hallinto	2 895 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	895 000
21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
40. Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	—
20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka	72 860 000
40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	40 000 000
42. Innovaatiokeskittymien kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3 v)	30 860 000
47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset (arviomääräraha), vähennystä	-10 000 000
80. Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenrahoitustoimintaan (arviomääräraha), lisäystä	12 000 000
50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka	-15 913 000
40. Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	5 987 000
41. Valtionavustus Finpron toimintaan (siirtomääräraha 3 v), lisäystä .	800 000
42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	1 800 000
43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha), vähennystä	-2 000 000
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesipolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha), vähennystä	-20 000 000
65. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha), vähennystä	-2 500 000
60. Energiapolitiikka	-35 330 000
40. Energiatuki (arviomääräraha), vähennystä	-2 700 000
41. LNG-termiinalien investointituki (arviomääräraha), vähennystä ...	-13 830 000
44. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha), vähennystä ...	-18 800 000
Pääluokka 33	
33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-75 150 000
01. Hallinto	1 250 000
02. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	400 000
03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	450 000
06. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	400 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut	-17 000 000
60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-17 000 000
20. Työttömyysturva	-35 000 000
50. Valtionosuus ansiopäivärahasta (arviomääräraha), vähennystä	-35 000 000
40. Eläkkeet	-18 400 000
51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	500 000

52. Valtion osuus yrittäjän eläkeläistä johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	11 100 000
60. Valtion osuus kansaneläkeläistä ja eräistä muista laeista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	-30 000 000
50. Veteraanien tukeminen	-7 000 000
51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha), vähennystä	-7 000 000
80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta	1 000 000
50. Valtion korvaus maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen hallintomenoihin (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 000 000
Pääluokka 35	
35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 750 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	3 750 000
02. Rakennetun ympäristön ja rakentamisen digitalisaatio (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 750 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**109 048 000**

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

10. Muut verot

07. Ajoneuvovero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 15 000 000 euroa.

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 4 253 000 euroa.

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan voittovaroista

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 7 000 000 euroa.

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Liikenneviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 508 000 euroa.

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentilta vähennetään 36 000 000 euroa.

39. Muut sekalaiset tulot

01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 12 000 000 euroa.

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään lisäystä 106 287 000 euroa.

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 257 000 euroa.

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 110 000 euroa.

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 500 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusajan menot	300 000
04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	2 012 000
05.	Yhteiset menot	8 140 000
06.	Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALT-HEA-operaatio)	990 000
08.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	3 723 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	417 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 166 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	21 491 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	300 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	1 830 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	11 380 000
19.	EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	1 014 000
20.	Golanin kriisinhallintaoperaation menot (UNDOF)	166 000
22.	Sotilaseläkejärjestelmän mukaiset lisäeläkemaksut	5 500 000
Yhteensä		58 429 000

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	153 410 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ^a	146 039 000
3.	Euroopan kehitysrachasto	53 655 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	33 460 000
5.	Humanitaarinen apu	70 500 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	4 800 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 100 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, KePa ry:lle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	65 000 000
9.	Korkotuki-instrumentti	6 231 000
Yhteensä		535 195 000

- a. Sisältää ministeriön ja Iso-Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menoja 7 000 000 euroa.

Pääluokka 25**OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Tuomioistuimet ja oikeusapu**

50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 700 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 1 500 000 euroa konkurssilain (120/2004) mukaisten julkisselvittäjien ja pesäinhoitajien palkkioihin sekä julkisselvityksestä aiheutuvien muiden konkurssimenettelyn menojen maksamiseen.

Pääluokka 26**SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. Hallinto**

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 173 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 190 000 euroa Euroopan unionin yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevan yleisohjelman 2007—2013 alaisten rahastojen rahoitusoikaisujen maksamiseen siirtotalouden kuluna siltä osin, kuin on kysymys Suomen valtion lopullisesti maksettavaksi tulevista ja ns. järjestelmäoikaisuihin liittyvien sanktioiden maksamisesta aiheutuvista menoista.

24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 85 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös Euroopan unionin yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevan yleisohjelman 2007—2013 alaisten rahastojen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten 575/2007/EY artiklojen 45—46 (rahoitusoikaisut), 573/2007/EY artiklojen 45—46 (rahoitusoikaisut), 574/2007/EY artiklojen 47—48 (rahoitusoikaisut) sekä neuvoston päätöksen 435/2007/EY artiklojen 43—44 (rahoitusoikaisut) mukaisesti Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että rahoitusoikaisuja ei ole mahdollista kohdistaa kansallisen rahoituksen osuuteen, eikä valtion talousarviossa ole siihen osoitettu erikseen muuta määrärahaa.

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 60 000 000 euroa.

10. Poliisitoimi

21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 792 000 euroa.

Vuoden 2016 talousarviossa myönnetystä 12 922 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärarahasta peruutetaan 1 792 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2017 saa tehdä kenttäjohtojärjestelmän hankintaan tarkoitettuja lisäsitoumuksia, joista saa aiheutua valtiolle menoja enintään 1 792 000 euroa.

20. Rajavartiolaitos

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 241 000 euroa.

Vuoden 2015 talousarviossa myönnetystä 12 310 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärarahasta peruutetaan 4 241 000 euroa.

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 2 808 000 euroa.

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 808 000 euroa.

63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 11 200 000 euroa.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 472 000 euroa.

Vuoden 2016 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 6 653 000 euroa.

Valtuus

Alkeis- ja peruslentokoulutuksen koulutusjärjestelmän hankinta -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 9 100 000 eurolla 29 900 000 euroon tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta.

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään lisäystä 7 429 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 101 738 000 euroa.

Vuoden 2015 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 304 000 euroa.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Palvelut valtioyhteisölle

88. Senaatti-kiinteistöt

4. Valtuudet

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luovuttamaan

— JM Suomi Oy:lle omaan, perustettavan tai perustettavien yhtiöiden lukuun Helsingin kaupungissa korttelissa 17105 sijaitsevat kiinteistöistä 91-17-105-1 ja 91-17-105-2 muodostettavat kaksi tonttia yhteensä noin 2 500 m² vähintään 11,44 milj. euron kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin

— Lumo Kodit Oy:lle omaan, perustettavan tai perustettavien yhtiöiden lukuun Helsingin kaupungissa korttelissa 17105 sijaitsevat kiinteistöistä 91-17-105-1 ja 91-17-105-2 muodostettavat kolme tonttia yhteensä noin 5 400 m² vähintään 19,81 milj. euron kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin.

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

03. Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Väestörekisterikeskus saa tehdä tunnistautumismaksuihin liittyviä sopimuksia ja muita sitoumuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2017—2021 enintään 20 000 000 euroa.

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 260 000 euroa.

70. Valtionhallinnon kehittäminen

05. Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen uudistuksen valmistelukustannuksiin maakuntien väliaikaisille valmistelutoimielimille, kunnille,

kuntayhtymille ja palvelukeskuksille sekä avustusten ja oman pääoman maksamiseen palvelukeskuksille.

22. *Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (siirtomääräraha 3 v)*

Momentilta vähennetään 9 512 000 euroa.

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 euroa.

33. *Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 1 550 000 euroa.

92. EU ja kansainväliset järjestöt

69. *Maksut Euroopan unionille (siirtomääräraha 3 v)*

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

97. *Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 150 000 euroa.

98. *Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 15 800 000 euroa.

Päälukka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. *Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 1 662 000 euroa.

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 110 000 euroa.

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 10 000 000 euroa positiivisen rakennemuutoksen korkeakoulutettujen osajatarpeisiin vastaamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 140 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää 5 140 000 euroa Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston vuosien 2015 ja 2016 apteekkikompensaatioiden tarkistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

80. Taide ja kulttuuri

06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Kansallinen audiovisuaalinen instituutti saa tehdä elokuvateatteritoiminnan siirtoon liittyvän tilojen vuokraamista koskevan sopimuksen siten, että instituutin kokonaisvuokramenot ovat vuositasolla yhteensä enintään 1 479 000 euroa.

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

59. Eräät avustukset Kansallisgallerialle (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 260 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Museovirasto	799 000
2.	Suomenlinnan hoitokunta	4 360 000
Yhteensä		5 159 000

90. Liikuntatoimi

50. Rahapelitoiminnan voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Tampereen monitoimiareenan rakentamiseen liittyviä sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä aiheutuu valtiolle rahapelitoiminnan voittovaroista rahoitettavia kustannuksia vuosina 2017—2019 yhteensä enintään 18 000 000 euroa.

Pääluokka 30**MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Maaseudun kehittäminen**

44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2016 kolmannessa lisätalousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 21 000 000 euroa.

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 26 560 000 euroa.

20. Maa- ja elintarviketalous

02. Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 321 000 euroa.

Vuoden 2016 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 71 000 euroa.

44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 21 000 000 euroa.

46. EU:n osarahoittama ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2015 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 000 000 euroa.

47. Kansallinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 420 000 euroa.

61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 euroa.

70. Maanmittaus ja tietovarannot

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 100 000 euroa.

Pääluku 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 150 000 euroa.

41. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 150 000 euroa.

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 288 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Liikennevirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia

1) hankkeeseen Pohjanmaan rata liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 674 000 000 euroa

2) hankkeeseen Rauman meriväylä liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 31 500 000 euroa.

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Viestintävirasto oikeutetaan tekemään sitoumuksia 1 143 000 eurolla laajakaistahankkeiden avustamiseen.

Päälukko 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 895 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös ohjelmakauden 2007—2013 EAKR-osarahoitteisten lainojen ja takausten ylimääräisten hallintokulujen korvaamiseen Finnvera Oyj:lle vuosien 2012—2017 osalta.

21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

40. Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös valtion virastojen ja laitosten hankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen.

20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 40 000 000 euroa.

42. Innovaatiokeskittymien kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen muihin innovaatiokeskittymiä ja -ekosysteemejä tukeviin kehittämistoimenpiteisiin yrityksille ja

yhteisöille, korkeakouluille, tutkimuslaitoksille, kunnille ja kuntayhtymille. Määrärahaa saa käyttää myös valtion budjettitalouden piiriin kuuluvien organisaatioiden kulutusmenojen maksamiseen.

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 860 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (364/2015) mukaisiin avustuksiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2015 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetystä 20 000 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 6 510 000 euroa.

47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 10 000 000 euroa.

80. Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenrahoitustoimintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 000 euroa.

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

40. Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 987 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää Kimolan kanavan kunnostamiseen.

41. Valtionavustus Finpron toimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 800 000 euroa.

42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 800 000 euroa.

43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 2 000 000 euroa.

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesio-politiikan ohjelmiin (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 20 000 000 euroa.

65. *Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 2 500 000 euroa.

60. Energiapolitiikka

40. *Energiatuki (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 2 700 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2017 saa sitoumuksia tehdä enintään 50 000 000 eurolla.

41. *LNG-terminaalien investointituki (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 13 830 000 euroa.

44. *Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 18 800 000 euroa.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

02. *Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 400 000 euroa.

03. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 450 000 euroa.

06. *Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 400 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määräraha myönnetään nettomäärärahana.

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 17 000 000 euroa.

20. Työttömyysturva

50. Valtionosuus ansiopäivärahasta (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 35 000 000 euroa.

40. Eläkkeet

51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 11 100 000 euroa.

60. Valtion osuus kansaneläkelaista ja eräistä muista laeista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 30 000 000 euroa.

50. Veteraanien tukeminen

51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 7 000 000 euroa.

80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta

50. Valtion korvaus maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen hallintomenoihin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Päälukka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

02. Rakennetun ympäristön ja rakentamisen digitalisaatio (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 750 000 euroa.

Eduskunta on päättänyt, että nyt hyväksyttyä vuoden 2017 kolmatta lisätalousarviota sovelletaan 1 päivästä joulukuuta 2017 alkaen.

Helsingissä 24.11.2017

Eduskunnan puolesta

puhemies Mauri Pekkarinen

pääsihteeri Maija-Leena Paavola